København, 11. september 2015

Høringssvar fra NOAH vedr. tilladelse af markedsføring af fødevarer, foder og andre produkter fremstillet af genetisk modificeret soja MON 87705 × MON 89788 i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 1829/2003.

NOAH har gennemlæst EFSAs vurdering af ovenstående soja MON87705 x MON89788.

Vi har følgende kommentarer.

EFSAs vurdering ser kun på de indsatte sekvenser i den færdige krydsning. De vurderer kun, hvorvidt denne giver synergistisk eller antagonistisk virkning, og hvorvidt den er stabil. Det er ikke vurderet, om disse sekvenser påvirker andre steder på genet, som kan føre til, at der opstår uventede stoffer.

Det undrer os, at vurderingen af denne GMO-sojas næringsværdi som foder og fødevare alene er baseret på undersøgelser af sojabønnernes indhold af fedtsyrer i olien samt enkelte aminosyrer, og kun med et enkelt kortvarigt fodringsforsøg med høns.

EFSA beskriver en analyse af sammensætningen af fedtsyrer i olien, både i frøene og i den bearbejdede form. Den er ændret, hvilket er hensigten med krydsningen. Ligeledes ses profilen for indhold af aminosyrer at være ændret med hensyn til flere af aminosyrerne.

Men EFSA når frem til, at ingen af ændringerne giver behov for yderligere undersøgelser. Dette til trods for, at flere af indholdsstofferne viser at være følsomme overfor påvirkninger fra miljøet.
Det betyder, at ændringer ved dyrkning andre steder, kan vise sig meget større end de her viste forskelle. Næringsværdien til fødevarer og foder fastsættes alene ud fra ovenstående vurderinger.

Trods de markante ændringer, ser EFSA åbenbart ingen grund til at kræve langvarige fodringsforsøg, som kan vise, hvorledes dennne soja virker på målgruppen.
De skriver selv, at det ikke ses som sandsynligt, at den har uventede virkninger som foder og fødevare, men fremlægger kun et enkelt kortvarigt forsøg med høns, som kan understrege dette.

Dette forsøg beskrives ikke tilstrækkeligt grundigt. Det konkluderes blot, at der ikke er statistisk signifikante forskelle mellem dyrene fodret med GMO-soja og ikke-GMO soja.
Det ses ikke undersøgt, hvorvidt organerne var upåvirkede. Kun at den samlede virkning ikke var statistisk signifikant.

Da målgruppen ikke kun er dyr, men også mennesker, er det især vigtigt, at en godkendelse baseres på velplanlagte og velgennemførte langvarige fodringsforsøg, som kan vise, hvorvidt der er uforudsete virkninger på produkternes næringsværdi og sundhed, som ikke kan vurderes alene på basis af ovennævnte indholdsstoffer og et enkelt fodringsforsøg på 42 dage.
Det har vist sig i andre forsøg, at rester fra behandling med glyphosat kan føre til nedsat fertilitet hos hunnerne og give andre uspecifikke negative virkninger, men dette ses først efter længere tids forsøg.

Det er positivt, at EFSA dog mener, at alle produkter af denne majs skal mærkes med tydelig mærkning

af, at den er genetisk modificeret og har ændret sammensætning af den fede olie.
EFSA foreslår også en monitoreringsplan, hvis planten importeres i tilstrækkelig mængde.

Den ansøgte GMO-soja er resistent overfor glyphosat. Det er påvist, at planter med reistens udsættes for større mængder af sprøjtemidlet end ikke-GMO planter. Glyphosat er blevet optaget på WHOs liste over planter, som mulige carcinogener. En større mængde af restprodukter fra sprøjtningen kan forventes at være til stede i det færdige produkt. Det er ikke vurderet, hvordan det påvirker vores generelle sundhed.

NOAH ønsker langvarige fodringsforsøg, som kan påvise plantens sikkerhed og værdi som foder og fødevare. Vi kan ikke gå ind for den nuværende vurdering inden og anbefaler, at der stemmes nej til godkendelse

Med venlig hilsen

Miljøorganisationen NOAH,
Inge Ambus
June Rebekka Bresson

Kontakt: inge.ambus@smilemail.dk

Referencer:

1) Ny undersøgelse om glyphosate og generel udbredelse af herbicider, som trods det modsatte er påstået, resulterer i en stigning af forbrug af begge.

Bonny, S. (2015). Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact. Environmental management.
http://link.springer.com/article/10.1007/s00267-015-0589-7